

Uroczyste otwarcie Krajowego Banku Materiałów Biologicznych

22 października 2014 r. w Instytucie Zootechniki Państwowym Instytucie Badawczym odbyła się konferencja naukowa: **Nowe uregulowania prawne, dotyczące zasobów genetycznych w rolnictwie**. Podczas konferencji zostały przybliżone środowisku zootechnicznemu instrumenty prawa międzynarodowego i unijnego, które obejmują:

- Protokół z Nagoi do Konwencji o różnorodności biologicznej, dotyczący dostępu do zasobów genetycznych oraz uczciwego i sprawiedliwego podziału korzyści, wynikających z ich wykorzystania, który wszedł w życie 12.10.2014 r. W ubiegłym tygodniu, w Korei Południowej odbyło się pierwsze posiedzenie Stron Protokołu;
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 511/2014 z dnia 16.04.2014 r. w sprawie środków, zapewniających zgodność użytkowników w Unii z wymogami wynikającymi z Protokołu z Nagoi, dotyczącego dostępu do zasobów genetycznych oraz uczciwego i sprawiedliwego podziału korzyści, wynikających z wykorzystania tych zasobów. Rozporządzenie to weszło w życie równocześnie z Protokołem z Nagoi, a Unia Europejska jest jego Stroną.

Konferencja była także okazją do uczestnictwa w uroczystości, na którą Instytut pracował kilka ostatnich lat – otwarcia **Krajowego Banku Materiałów Biologicznych**.

Otwarcia Konferencji oraz powitania zgromadzonych gości dokonał Dyrektor Instytutu Zootechniki PIB, prof. dr hab. Eugeniusz Herbut, a następnie przekazał prowadzenie prof. dr hab. Jędrzejowi Krupińskiemu. Jako pierwsza zabrała głos Pani Hanna Kostrzewska, Zastępca Dyrektora Departamentu Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii MRiRW, która odczytała list

Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Pana Marka Sawickiego.

W Konferencji uczestniczyło 95 osób. Swoją obecnością zaszczytili nas przedstawiciele MRiRW, Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt, dr Sipke Joost Hiemstra z Wageningen University and Research Centre, wojewódzcy lekarze weterynarii z Krakowa i Kielc, przedstawiciele Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, ośrodków doradztwa rolniczego, Małopolskiego Związku Hodowców Koni, Polskiego Związku Owczarskiego, Polskiego Związku Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej POLSUS, Krajowego Związku Czerwonego Bydła Polskiego, radni województwa

małopolskiego, w tym wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Małopolskiego, przed-

stawiciele uczelni rolniczych, stacji hodowli i unasieniania zwierząt oraz zakładów doświadczalnych IZ PIB.

Podczas Konferencji zaprezentowano następujące wykłady:

- Główne zobowiązania wynikające z Protokołu z Nagoi z uwzględnieniem specyfiki obrotu materiałem hodowlanym zwierząt gospodarskich (Elżbieta Martyniuk, IZ PIB/SGGW);
- Rola krajowego banku genów w programach doskonalenia i ochrony zasobów genetycznych zwierząt (Jędrzej Krupiński, Elżbieta Martyniuk, Jacek Sikora, IZ PIB);
- EUGENA i obrót materiałem biologicznym w bankach genów zwierząt (Sipke Joost Hiemstra, CGN, Holandia);
- Międzynarodowy Traktat o Zasobach Genetycznych Roślin dla Wyżywienia i Rolnictwa (Dorota Nowosielska, MRiRW);
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady wdrażające Protokół z Nagoi. Podstawy legislacji krajowej (Bożena Haczek, MŚ).

Ponadto, przedstawiciele Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka, Polskiego Związku Owczarskiego, Polskiego Związku Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej POLSUS oraz Małopolskiego Związku Hodowców Koni zaprezentowali krótkie informacje na temat obrotu materiałem hodowlanym poszczególnych gatunków zwierząt gospodarskich.

W przerwie, o godzinie 12.00 nastąpiło otwarcie **Krajowego Banku Materiałów Biologicznych (KBMB)**. Słowo wstępne wygłosił

prof. Eugeniusz Herbut, podkreślając, że Instytut posiada obecnie warunki, aby tworzyć krajową kolekcję zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich.

Ma to olbrzymie znaczenie zarówno dla ochrony tych zasobów, jak i współpracy międzynarodowej oraz tworzy warunki dla wypełniania zobowiązań Polski, wynikających z wdrażania Protokołu z Nagoi w naszym sektorze.

Uroczystego przecięcia wstęgi dokonali: Pani Hanna Kostrzewska, Zastępca Dyrektora Departamentu Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii MRiRW, prof. Eugeniusz Herbut, Dyrektor IZ PIB, prof. Jędrzej Krupiński, kierownik Działu Ochrony Zasobów Genetycznych Zwierząt IZ PIB oraz Grzegorz Kawecki, Zastępca Małopolskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii. Następnie, goście mieli okazję do zwiedzenia KBMB, po którym zostali oprowadzeni przez dr Jacka Sikorę oraz dr wet. Jarosława Wiczorka.

Podsumowania i zamknięcia obrad dokonał Dyrektor IZ PIB, prof. Eugeniusz Herbut, prezentując następujące wnioski z Konferencji:

- Wejście w życie Protokołu z Nagoi i Rozporządzenia Rady i Parlamentu Europejskiego Nr 511/2014 z dnia 16.04.2014 r., mającego na celu zapewnienie zgodności użytkowników w Unii z wymogami wynikającymi z Protokołu z Nagoi stwarza konieczność opracowania krajowych narzędzi legislacyjnych i administracyjnych. W pracach tych powinien brać aktywny udział sektor hodowli zwierząt;
- Kriokonserwacja materiału biologicznego zwierząt gospodarskich ma olbrzymie znaczenie zarówno dla ochrony ras zagrożonych i wspierania programów ich ochrony metodą *in-situ*, jak też dla zachowania zmienności genetycznej w populacjach ras wysoko wydajnych poprzez tworzenie reprezentacji kolejnych pokoleń w selekcji. W świetle rozwoju genomiki banki genów będą pełniły coraz większą rolę w realizacji programów ochrony i doskonalenia oraz w dostarczaniu materiału biologicznego do badań naukowych;
- Konieczne jest opracowanie Krajowego Programu Kriokonserwacji zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich oraz regularne pozyskiwanie i uzupełnianie materiału biologicznego, zgromadzonego w Krajowym Banku Materiałów Biologicznych;
- W ramach działań Europejskiego Ośrodka Koordynacyjnego i Grupy Roboczej ds. ochrony *ex-situ* została powołana sieć europejskich banków genów „EUGENA”, w której pracach powinien aktywnie uczestniczyć KBMB.

**Opracowanie: A. Chełmińska
Fot.: K. Paleczny**

